

Vorbereiding Catshuis sessie 11 oktober 2020 – 1.5 meter afstand voor leerlingen in klas 4, 5 en 6 invoeren in het onderwijs

Balans tussen nationale gezondheid en de continuïteit van het onderwijs

Er wordt continu een afweging gemaakt tussen veiligheid/gezondheid en de continuïteit van het onderwijs. De huidige lijn rondom het loslaten van de 1.5 meter afstand in het onderwijs is de volgende: "Volgens experts is het schrappen van de 1,5 meter verantwoord. Dit kan leiden tot verspreiding van het virus, maar dat risico weegt niet op tegen de negatieve effecten van de huidige situatie op het welzijn van jongeren. Uit de cijfers blijkt dat scholieren nauwelijks besmet raken met het virus en als het gebeurt, verloopt de ziekte mild." Door de 1.5 meter in het onderwijs in te voeren duw je de balans de andere kant op. Hiermee zeg je dat de negatieve effecten bij verspreiding van het virus niet opwegen tegen de negatieve effecten op het welzijn van jongeren.

OMT-advies 18 september over vo

Het belang van het fysiek onderwijs wordt in het OMT van 18 september nog onderschreven: Aan social distancing werd toen in eerste instantie gedacht op lokaal niveau:

De situatie op scholen zal nauwgezet gevolgd worden, met name op het VO. Het OMT onderschrijft het belang dat kinderen fysiek onderwijs kunnen volgen, zoals ook steeds meer wetenschappelijk wordt onderschreven, en de situatie waarin scholen sluiten vanwege clusters of uitbraken op scholen is zeer onwenselijk, gezien het belang van onderwijs en de nadelige effecten van een schoolsluiting op kinderen. Als uit surveillance blijkt dat er lokaal of regionaal infecties optreden op scholen, is het belangrijk om aanvullende maatregelen te nemen om schoolsluiting, en zeker nationale schoolsluiting, te voorkomen zodat het onderwijs doorgang kan vinden. Hierbij kunnen maatregelen geadviseerd worden die passend zijn voor de lokale situatie, waarbij bijvoorbeeld gedacht kan worden aan het invoeren van maatregelen gericht op social distancing op scholen.

Kernvraag:

Wat is gezien de recent oplopende cijfers van besmettingen bij 15+'ers en gezien de hierbovengenoemde balans de gewenste interventie? Naast het terugduwen op het invoeren van de 1.5 meter afstand voor leerlingen in klas 4, 5 en 6 is het advies ook alternatieven mee te wegen.

Terugduwen op invoeren van het besluit

Timing

Het is wenselijk eerst de effecten van de recent ingevoerde maatregelen te bekijken voordat wordt overgegaan tot het verplichten van 1.5 meter in het onderwijs. Zo zijn de effecten van het dringend advies een mondkapje te dragen op de middelbare school nog niet gemeten.

Inhoudelijke consequenties

- Uit het voorjaar weten we dat 1.5 meter afstand tussen leerlingen betekent dat zo'n 25% van de leerlingen op school aanwezig kan zijn. Indien met prioritaire groepen (examenleerlingen) wordt gewerkt kan dit betekenen dan voor de onderbouw nog veel minder van 25% van de leerlingen fysiek onderwijs kan volgen.
- Het invoeren van de 1.5 meter afstand tussen leerlingen vanaf 15 jaar en ouder heeft een effect op de vormgeving van het onderwijs en zorgt voor een organisatorische last voor scholen, zeker voor scholen die veel 15+ leerlingen hebben.
- Meer afstand, betekent dat er meer ruimte nodig is per leerling om onderwijs te geven. Dat betekent dat bij gelijkblijvende ruimte/locatie er meer tijd nodig is om dezelfde groep leerlingen onderwijs te kunnen geven.

- Voor het laten plaatsvinden van beroepsgericht onderwijs, en daarmee de voorbereiding op examens, is deze impact dus groter vanwege de benodigde ruimte/locatie.
- Ook is de impact groter voor het kunnen inhalen, afleggen en daarmee afronden van het schoolexamen (voor alle schoolsoorten), omdat deze ook deels op school afgelegd moet worden.
- Je kunt de groep examenleerlingen voorrang geven in een hybride onderwijsmodel, maar benadeelt daar de voor-examenleerlingen en de rest van de leerlingen onevenredig mee.
- De verwachting is dat de maatregel een negatief effect heeft op onderwijskwaliteit en wat er aan leeropbrengsten behaald kan worden voor de verschillende groepen leerlingen, en beperkt het de mogelijkheid tot het voldoende voorbereiden op en het afleggen van het eindexamen.
- VMBO: de druk op het cspe vanuit de sector is nu al groot. Daarom vindt er een onderzoek plaats naar de achterstanden bij de beroepsgerichte vakken. Deze resultaten komen in november.
- Als deze maatregel gaat gelden dan zal de roep om de praktijkexamens in het vmbo schrappen, verder toenemen. Het wordt moeilijk om dat droog te houden, mede afhankelijk van hoe lang de maatregel van kracht zal zijn. **NB.** Kan het OMT hier een inschatting van maken en dat communiceren?
- Algemeen: Als leerlingen zich onvoldoende kunnen voorbereiden op een eindexamen, dan komt het eindexamen zelf zwaarder onder druk te staan, en daarmee de mogelijkheden om een diploma te behalen en door te stromen naar het vervolgonderwijs.
- Verder geldt dat de consequenties van het invoeren van 1.5 meter bij 15+ leerlingen de groep leerlingen in een kwetsbare thuissituatie en leerlingen die een extra grote kans lopen op het oplopen van een achterstand, extra hard raken. Voor het VSO is het handhaven van de 1,5 meter in de praktijk niet werkbaar, omdat dit kwetsbare kinderen zijn die veelal extra fysieke zorg en ondersteuning nodig hebben, en het voor deze groep extra belangrijk is dat het onderwijs zoveel mogelijk door gaat.
- Het verplichten van 1.5 meter bij 15+ leerlingen maakt leerlingvervoer erg complex, omdat dit geheel anders georganiseerd moet worden dan nu het geval is. Er is specifiek voor de groep 13+ leerlingvervoer van en naar het VSO (en locaties voor bijvoorbeeld jeugdhulp, zorglocaties) expliciet een uitzondering gemaakt.

Alternatieven voor 1.5 meter afstand

Veiligheid/gezondheid versterken door andere maatregelen:

- Extra aandacht besteden aan de verspreiding bij 15+'ers door groep op te roepen om naast school en sport terughoudend te zijn met sociale activiteiten, afstand te houden tot volwassenen en gevolg te geven aan het dringend advies mondkapje te gebruiken op school.
- Gebruik mondkapje verplicht invoeren, introductie van andere PMB (plexiglas)
- Hygiëneprotocolen op de middelbare school aanscherpen
- Inzetten op sneltesten voor 15+
- (Tussenfase: wel 1.5 meter invoeren maar scholen toestaan voor leerlingen met een buddysysteem te werken waarbij 2 of 4 leerlingen wel binnen 1.5 meter afstand van elkaar komen)

PM: de verwachte inschatting van de effecten van de alternatieve maatregelen moeten worden berekend.

Denkrichtingen indien 1.5 meter afstand voor 15+'ers wel wordt ingevoerd

Veiligheid/gezondheid versterken (met als doel zsm de 1.5 metereis op te heffen):

- Een signaalwaarde bepalen wanneer de 1.5 meter weer losgelaten kan worden, plus de termijn waarop effect van maatregel verwacht kan worden.
-
- Mondkapje verplicht invoeren, introductie van andere PMB (plexiglas)
- Hygiëneprotocollen op de middelbare school aanscherpen
- Inzetten op sneltesten voor 15+
- (Tussenfase: wel 1.5 meter invoeren maar scholen toestaan voor leerlingen met een buddysysteem te werken waarbij een vaste groep van 2 of 4 leerlingen wel binnen 1.5 meter afstand van elkaar mag komen)

Versterking mogelijkheden voor fysiek onderwijs

- Publieke gebouwen beschikbaar stellen voor onderwijs
- Goede voorbeelden delen voor duurzaam inzetten fysiek onderwijs (zie bijvoorbeeld bijgevoegde notitie vmbo het venster – let wel op: afstandsonderwijs kan geen volledige vervanger zijn van fysiek onderwijs)

Prioritering op kwetsbare groepen

In de brief 'continuïteit van het onderwijs 2020-21' staan een aantal groepen genoemd waaraan scholen dit jaar prioriteit moeten geven. Scholen worden verzocht hier extra aandacht aan te besteden indien 1.5 meter voor 15+'ers wordt ingevoerd. Het gaat dan om:

- Leerlingen die zich voorbereiden op het examen
- Brugklasleerlingen
- Kwetsbare leerlingen (kansengelijkheid / lage SES / onveilige thuissituatie)

Leerlingenaantallen vo

De volgende tabel wordt op dit moment door DUO ingevuld.

	VMBO	HAVO	VWO	TOTAAL REGULIER VO
Schoolsoort	X	X	X	
Onderbouw	X	X	X	
Bovenbouw	X	X	X	
Leerjaar 3	X	X	X	
Leerjaar 4	X	X	X	
Leerjaar 5	----	X	X	
Leerjaar 6	----	----	X	
Voor-examenleerlingen 2020	X			
Examenleerlingen 2020 regulier VO	X			
VSO-leerlingen uitstroomprofiel arbeidsmarkt	X			
VSO-leerlingen uitstroomprofiel vervolgonderwijs	X			
Leerlingen VAVO				

Voorlopige CBS data vo schooljaar 2019/2020

<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/80040ned/table?fromstatweb>

Voorlopige CBS data mbo schooljaar 2019/2020:

<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/71450ned/table?fromstatweb>

Relatie om mbo/hbo

De hierbovengenoemde voorstellen zijn ook van effect op inzet in het mbo en ho. Het gaat dan specifiek om het volgende:

- Mondkapje verplicht invoeren → komt deze plicht dan ook in mbo/ho en kunnen er dan daar toch meer studenten naar school? Deze vraag/onzekerheid speelt nu al: waarom wel een mondkapje in vo en niet in mbo/ho. De sprekklijn is de hele tijd geweest dat dit te verklaren is doordat in vo de 1.5 meter niet altijd te handhaven is, die lijn kunnen we nu niet meer volgen.
- Inzetten op sneltesten voor 15+ → hier wordt al over nagedacht door culturele instellingen, kunnen we daarbij aansluiten?
- (Tussenfase: wel 1.5 meter invoeren maar scholen toestaan voor leerlingen met een buddysysteem te werken waarbij 2 of 4 leerlingen wel binnen 1.5 meter afstand van elkaar komen) → Kan dit ook op het mbo?
- Publieke gebouwen beschikbaar stellen voor onderwijs → dit zet druk op de ruimte die beschikbaar is waar mbo/ho nu ook wordt aangemoedigd dat soort ruimte te zoeken.